

Per kwartaal verschijnende
uitgave van de vereniging
Noitdorpsche Historiën

4e jaargang
nr 3 sept. 2005

In deze nieuwsbrief:

<i>Van de voorzitter</i>	1
<i>Nieuwe leden</i>	1
<i>Honderdste lid</i>	2
<i>Koopakte Windlust gevonden</i>	2
<i>Knipsels en foto's</i>	2
<i>Musical 'Déjà vu'</i>	2
<i>Nootdorpers II</i>	3
<i>Leiden's ontzet</i>	3
<i>Uit de oude doos</i>	5
<i>Schilderij Maria van Oosterwijck</i>	7
<i>Genealogie</i>	8
<i>Van de penningmeester</i>	8
<i>Correcties</i>	8
<i>Giften</i>	8
<i>Agenda</i>	8

Van de voorzitter

Een belangrijke mijlpaal bereikte onze vereniging tijdens de afgelopen jaarmarkt in augustus. Het 100^e lid meldde zich aan. Binnen vijf jaar hebben we dit bereikt en dat is voor ons de bevestiging dat de vereniging in de behoefte voorziet de geschiedenis van Nootdorp toegankelijk te maken. Dit wordt ook nog bevestigd door de gewaardeerde lezingen en de twee succesvolle uitgaven waar op 14 november een derde bijkomt.

We hopen u van interessante historische informatie te kunnen blijven voorzien en gebruiken daar in ieder geval ook deze Nieuwsbrief voor. Hebt u zelf iets – historisch – te melden? Meld het de redactie, uw bijdrage zal zeer op prijs gesteld worden.

Nieuwe leden

Naast het 100^e lid van de vereniging meldde zich ook de volgende personen aan als lid van de vereniging:

- Juut van Dulleman - Callenbach
- Paul Groenewegen
- Erna Knijnenburg - Kleijn
- Aad Wieman
- Renee Lakens- Bakkeren
- Gerrit den Haan
- Ank van Niel - van Dijk
- Kees Smeele

Hartelijk welkom bij onze vereniging! Het totale aantal leden is nu 102. We vertrouwen er op dat u veel plezier beleeft aan uw lidmaatschap en misschien zien we u terug in één van de werkgroepen.

Helaas moeten we ook melden dat op 2 oktober op 92-jarige leeftijd is overleden de heer Cor Meewisse.

Cor was een geïnteresseerd lid en wist veel over het oude Nootdorp. Zijn levensverhaal is opgenomen in ons boek Nootdorpers. Wij wensen de familie sterkte toe met het verwerken van dit verlies.

Honderdste lid

Tijdens de braderie kon de vereniging Noitdorpsche Historiën haar honderdste lid begroeten in de persoon van Renee Lakens - Bakkeren.

Onlangs zette de voorzitter van Noitdorpsche Historiën, Henk Rolvink, het nieuwe lid en haar man in de bloemetjes. In een historisch aandoende omgeving, een plek die rust uitademt ondanks het feit dat die plek boven het nieuwe winkelcentrum Parade ligt, gaf Renee aan het plezierig te vinden om de Noitdorpsche Historiën te kunnen steunen en te proberen om daarmee de Nootdorpse historie levend te houden. Haar vader - dokter Bakkeren - was 35 jaar huisarts in Nootdorp en had zijn praktijk aan de Molenweg 23.

Het nieuwe lid kreeg niet alleen een fraai boeket bloemen, maar mocht tevens het boek Nootdorpers als cadeau in ontvangst nemen. Een archief-exemplaar, want het boek Nootdorpers is namelijk uitverkocht. Op 15 november ligt Nootdorpers II in de winkel, opnieuw een schitterend boek met prachtige herinneringen en vele foto's.

Koopakte Windlust gevonden

Alex Verploegh uit Maassluis en zijn zus vonden recent bij het opruimen van de zolder van hun overleden broer een koopakte, getekend op 18 december 1899 in 's-Gravenhage. Het betrof de koopakte, waarbij de molen 'De Windlust' aan Arie Voorwinden Verploegh uit Zoeterwoude werd verkocht. Arie Voorwinden Verploegh kocht de molen toen van de heer Onno Zwier van Sandwick te Amsterdam voor het bedrag van zeventuizend gulden. De koop omvatte *“een achtkantige balie-wind-korenmolen met drie koppelsteenen, gaande en loopend werk, zoomede dubbel woonhuis, machinehuis, korenschuur, paardenstallen en wagenhuis en verder getimmerten en tot het bedrijf behorende machinerieën, voorts werf, erf en tuin,*

alles staande en liggende aan den Oudenweg van Nootdorp naar Pijnacker onder de gemeente Nootdorp.”

Een kopie van de akte is toegevoegd aan het archief van de molen.

De vereniging dankt Alex Verploegh en zijn zus hartelijk voor hun bijdrage aan de vereniging.

Knipsels en foto's

Van de familie Donkelaar ontving de vereniging oude krantenknipsels van Nootdorp uit het begin van de jaren 60. Deze artikelen zijn ingescanned en geven een mooi beeld van Nootdorp. In één van onze volgende nieuwsbrieven meer hierover.

Wij danken de familie Donkelaar hartelijk voor het tijdelijk afstaan van de knipsels.

Verder ontving de vereniging nog een aantal exemplaren van 'Van Het Raadhuis' en een aantal herdenkingsboekjes. Ook deze gevers worden hartelijk bedankt.

Als u bij het opruimen van uw zolder, schuur of achterkamertje oude foto's en/of andere wellicht interessante informatie vindt voor de vereniging Noitdorpsche Historiën, schroomt u dan niet contact op te nemen met Henk Rolvink, telefoon 015-3108117. Mailen mag ook. Wilt u uw oude foto('s) of aktes niet kwijt? Geen probleem. Er wordt een scan gemaakt en een 'nieuwe' afdruk van de oude gemaakt. Dit exemplaar blijft van u en u ontvangt de oude in dezelfde staat retour!

Musical 'Déjà vu'

Op 5 mei jongstleden vierde Nederland haar zestigjarige bevrijding. Ter gelegenheid daarvan werd op 4 en 5 juni in theater De Veste in Delft een musical uitgevoerd, die speciaal hiervoor was geschreven. De Nootdorper Kees Balm was de initiatiefnemer. Hij heeft in deze musical de oorlogsjaren in de omgeving van Nootdorp centraal gesteld. In het verhaal gaat een zekere Karl op onderzoek uit naar het verleden van zijn opa Peter, die tijdens de oorlogsjaren een in Holland geleverde Duitse soldaat was. Karl komt tijdens zijn zoektocht op boerderij "Polderzicht" in Voorburg. De daar woonachtige boer wordt door zijn komst geconfronteerd met zijn eigen oorlogservaringen. Stukje bij beetje vertelt de boer wat er gebeurd is op zijn boerderij in 1942. In de musical worden de eigentijdse en historische elementen op een realistische wijze neergezet zoals het krenten vroeger in een Westlandse druivenkas, een bruiloft tijdens de oorlogsjaren, de oorlogshandelingen rond Ypenburg. Authentieke voorwerpen en zorgvuldig nagebouwde decorstukken maken de musical tot een sprankelende maar ook indrukwekkende belevenis.

De musical werd uitgevoerd door een groep mensen die voor een belangrijk deel uit Nootdorp komen. Ook enkele leden van de Vereniging Noitdorpsche

Historiën leverden een bijdrage aan deze productie. Lezers van deze nieuwsbrief die meer willen weten over de musical 'Déjà vu', kunnen surfen naar de website www.keesbalm.nl.

Nootdorpers II

Voor ons nieuwe boek "Nootdorpers II" zijn er 455 voorinschrijvingen ontvangen. Een zeer goed resultaat!!

Voor die leden die de Jaarmarkt hebben moeten missen en nog niet in de gelegenheid waren om hun voorinschrijving te doen, dit kan natuurlijk altijd nog tot 1 november. Maak € 12,50 over op onze rekening 1373.59.675 ten name van Noitdorpsche Historiën te Nootdorp onder vermelding van uw postcode en huisnummer en u bent verzekerd van wederom een fraaie uitgave van onze vereniging.

Het eerste exemplaar van het boek zal op 14 november worden aangeboden aan oud-burgemeester Winkel.

Leiden's ontzet

Door Noud Janssen

De slag om de landscheiding en de Voorweg in september 1574

Nootdorp en Zoetermeer lagen aan de basis van het ontzet van Leiden op 3 oktober 1574. Op 10 september van dat jaar hadden de Watergeuzen, de stoottroepen van Oranje onder leiding van de Zuid-Nederlandse admiraal Lodewijk van Boisot (*Louis de Boissot*), de landscheiding boven Nootdorp, tussen Wilsveen en Zoetermeer bereikt. Ze stonden nog geen kilometer vanaf het dorp Zoetermeer.

Geuzen-
admiraal
Lodewijk
van Boisot

Ze bereikten vanuit Rotterdam met boten de landscheiding. De doortocht naar Leiden zou moeten gebeuren na het doorsteken van die landscheiding. De streek tussen Nootdorp en Leiden zou dan

overstromen en dan konden de Geuzen met hun boten Leiden bereiken.

Naar aanleiding van de herdenking van Leidens Ontzet rees de vraag hoe dat nou toch zat met die waterpeilen tussen Delfland aan deze zijde en Rijnland aan de andere zijde: "Hoezo stond het water hier hoger?"

De onderstaande bijdrage verheldert een en ander.

De vergissing van de Geuzen

Half augustus 1574 besloten de Staten van Holland en de prins van Oranje het door de Spanjaarden bezette Leiden te ontzetten door de dijken door te steken en heel Delfland en Rijnland onder water te zetten. P.C. Hooft schreef daarover in zijn *Neederlandsche historien*¹: *'Tussen Rotterdam en Delfshaaven groef men van gelyke een loch, dat weldigh wydt gaapte, en een gruwzaam nat verzwolgh. Ook deeden d'opgezette sluizen, vooral tot Rotterdam, voorts tot Schiedam, en andere van 't Westlandt, die men in zyn bedwank had, geen' geringe tooghen.'* De gevolgen voor de dorpelingen waren rampzalig. De hele omgeving van Nootdorp, aan de zuidelijke kant van de landscheiding, was blank komen te staan met water uit de Maas. Het stond op 21 augustus 1574 aan de landscheiding 'elf palmen hoog'². Alleen de hogere delen van Nootdorp waren te voet of per paard bereikbaar. Het waren de oude kaden waarlangs de Nootdorpers woonden. Op 2 september 1574 werd de opdracht gegeven tot het wijder en dieper maken van de gaten in de kaden 'omtrent Delft na Nootdorp toe wesende'. De achtergrond van deze opdracht werd niet veel later duidelijk. De waterstand was niet hoog genoeg om over de landscheiding te stromen en het doorsteken van de dijken rondom Leiden op 30 juli daaraan voorafgaand bleek geen voldoende effect te hebben gehad. Met het vergroten van de gaten bij Nootdorp en het vervolgens doorbreken van de landscheiding zou er voldoende wateraanvoer komen om de omgeving van Leiden geheel onder water te zetten. *In de avond van de 10e september voeren 16 galeien en nog een aantal transportschepen van het Prinselijke leger via Nootdorp naar de landscheiding. 's Nachts volgde de opdracht aan de Geuzen tot het doorbreken van de landscheiding. Hooft omschreef dit aldus: 'Het doorsnyden der Landtscheidinge vernaamen de Leyenaars uit verscheyde burgheren, die 't aanschouwt hadden.' Maar de doorbreking van de dijk had niet het beoogde effect. Even verderop lagen de Groeneweg en de Voorweg min of meer parallel aan de landscheiding als oude kades hoger in het landschap. De Groeneweg vormde een natuurlijke barriere die, zo beschrijft Hooft, 'noch een' voet booven waater lagh'. De boten konden alleen daar verder varen waar sloten lagen. De Spanjaarden die met drieduizend man Zoetermeer*

¹ *Neederlandsche historien, sedert de ooverdraght der heerschappye van Kaizar Karel den Vyfden, op Kooning Philips zynen zoon, Amsterdam, Louys Elzevier, 1642*

² *Spoor, pagina 44; een palm was ongeveer 10 centimeter*

als hun versterking hadden, konden de brug aan de Voorweg, de enige doorgang naar Leiden, in handen houden. De Groeneweg moest doorbroken worden en de Voorweg veroverd, wilde men het Zoetermeerse meer kunnen overvaren. De aanval van de Geuzen liep vast en de impasse duurde een volle week. Op 17 september werd opnieuw de aanval op de Voorweg ingezet. Met een spervuur van kanonschoten aan weerszijden van meer dan een halve dag probeerden de Geuzen een doorbraak te forceren. Dat lukte echter niet. De dag daarna meldde zich de Zoetermeerse timmerman Wolfert Adriaansz zich bij de Geuzen. Hij adviseerde de Voorweg te laten wat die was en via een omtrekkende beweging naar de Zegwaartseweg te gaan en aldus de Franse troepen te omzeilen. Admiraal Louis de Boisot nam het advies over en nog diezelfde nacht vertrok hij met 'met acht galeien, en ontrent tseeventigh soldaaten. De welke, opgetreden, en aan tveen verdeelt, hoewel 't daar zy staan moesten tot de knie toe diep was...'. Het weer werkte in het voordeel van de prinselijke troepen: zware regens en aanwakkerende wind deden het waterpeil snel stijgen. De Spaanse troepen zagen hun kansen met het uur slinken en sloegen op de vlucht. De Geuzen en de Fransen konden Zoetermeer de volgende dag innemen en vervolgens de Voorweg. De weg naar Leiden lag open.

Oorspronkelijke waterpeilen

De bovenstaande schets bevat enkele interessante feiten over de waterhuishouding en waterpeilen in Delfland en Rijnland in het derde kwart van de 16^e eeuw. Waardoor mislukte het strategische plan van de Staten van Holland bijna? Hadden zij onvoldoende beseft dat er belangrijke verschillen waren in het bodem- en waterpeil aan de Nootdorpse kant van de landscheiding en aan de kant van Wilsveen-Zoetermeer?

Om het geheel te begrijpen moet terug worden gegaan naar de situatie rondom het jaar 1000.

Tussen Delft en Leiden lag nog een groot hoogveengebied. Aan de westelijke zijde vormde de oude duinwallen op de lijn Voorburg – Voorschoten een barriere. Zeekleiafzettingen in de ondergrond laten zien dat een tak van het watersysteem van het Gantelsysteem zich wigvormig uitstrekt tot precies aan de huidige ligging van de Leidsche Dam. De Vliet waterde vanaf de huidige ligging van Leidschendam af in zuidelijke richting af. Ongeveer op de denkbeeldige lijn tussen Leidschendam en Zoetermeer lag het hoogste punt van het hoogveengebied. Boven die lijn waterde het hoogveen af in de richting van de Rijn. Pioniers, verbonden aan de abdij van Egmond, begonnen in de 11^e eeuw grote stukken hoogveen te ontginnen. Om het water uit de Nootdorpse contreien tegen te houden legden zij een zijdelingse waterkering aan: de Ouen Zydewende. Veel later werd die kering de scheiding van Delfland en Rijnland, waardoor de waterkering de naam kreeg van landscheiding. Als vanaf de 12^e eeuw ook de veenontginning rond het

huidige Nootdorp is begonnen, ontwikkelen beide gebieden zich in een verschillend tempo. De gescheiden watersystemen en andere omstandigheden leidden ertoe dat de inklinking van de bodem aan de Nootdorpse kant sneller ging dan aan de Zoetermeerse kant. Toen ook de Vliet werd doorgetrokken om handel tussen Delft en Leiden mogelijk te maken moest er wel een slot op beide watersystemen worden aangelegd. Dat slot was rond 1350 de dam in de Vliet ter hoogte van het huidige Leidschendam. Het waterpeil in Rijnland lag halverwege de 15e eeuw doorgaans ongeveer twee voeten hoger (ong. 60 cm) dan in Delfland. In 1489 mocht de dam worden doorgegraven, mits het gat werd afgesloten met "twee goede vaste verlaten, hoich ende dicht (op)dat die van Delflant gheen scade en lijden van den winterwater van rijnlant". Deze sluis werd -zoals bekend - in 1492 op last van Gouda en Dordrecht vernietigd. Er bleef evenwel een afsluitbare duiker in de hernieuwde dam om in tijden van droogte Rijnlands water in Delfland in te laten. Er zijn aanwijzingen dat het waterhoogteverschil in de daaropvolgende 75 jaar wat minder geworden is door snellere inklinking aan Rijnlandse zijde maar minder dan gemiddeld een voet is het niet geweest. Waarschijnlijker is een waterniveaueverschil van ongeveer 50 cm.

De waterpeilen en bodempeilen in 1574

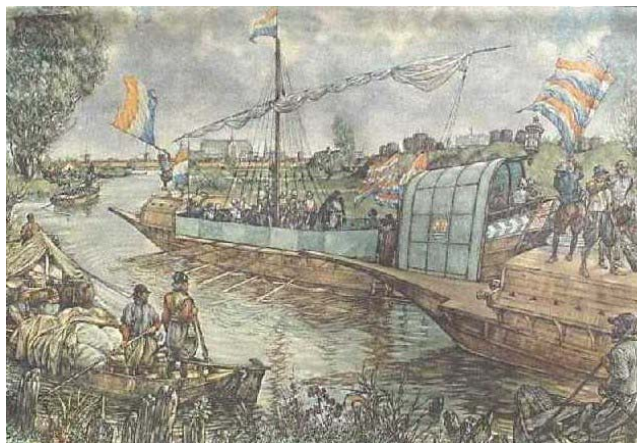
Interessant zijn enkele toentertijd opgeschreven gegevens, die hierboven zijn vermeld:

- de waterdiepte op 10 september 1574 aan deze zijde van de landscheiding was 11 palmen hoog (= ongeveer 110 cm).
- na de doorbraak van de landscheiding moesten de Franse soldaten aan de Zoetermeerse kant kniehoog door het water waadden. Het water was daar dus ongeveer 60 cm diep (verschil dus ongeveer 50 cm)
- de Groeneweg lag na de doorbreking van de landscheiding 'noch een' voet boven waater'.

Toen de dijken langs de Maas in augustus 1574 waren doorgestoken, was nagenoeg heel Delfland onder water komen te staan. De waterstand was op veel plaatsen ruimschoots meer dan een meter en

voldoende om de schepen (platbodems) met militairen en kanonnen zonder veel belemmeringen van Rotterdam naar Nootdorp te laten varen. De strategie van de Geuzen en de prinselijke troepen was Leiden te ontzetten door middel van inundatie. De militaire strategen wisten ook dat ook grote delen van Rijnland beneden zeewaterniveau lagen. Het in handen nemen van de landscheiding en het doorsteken daarvan was daarom van groot strategisch belang.

We zullen het nooit precies weten, maar waarschijnlijk hebben de generaals onvoldoende onderkend dat het oude verschil in de waterstanden tussen Delfland en Rijnland óók had bewerkstelligd dat het Rijnlandse veenweidegebied minder was ingeklonken.

De doorbraak van landscheiding in de nacht van 11 september 1574 bleek de volgende dag maar een beperkt effect te hebben gehad. Het land was weliswaar ondergelopen, maar een eindje verderop lag de Groeneweg. Die weg lag ongeveer 80 cm tot 1 mtr hoger in de polder en vormde een tweede dijk. Het water was te ondiep (kniehoog), zodat de boten alleen konden varen wanneer zij van de bestaande sloten gebruik maakten. De doorstoot naar de Voorweg en vandoor richting Leiden liep vast. De Spanjaarden konden hun troepen en materieel vanuit Zoetermeer langs de Voorweg verplaatsen en hun versterkingen handhaven. Het duurde nog een week voordat Boisot door kon trekken richting Leiden om de stad te belegeren. Weer veertien dagen later capituleerden de Spanjaarden en werd de uitgehonderde bevolking van Leiden bevrijd.

Uit de oude doos

In de Delftsche Courant van 5 november 1984 stond het volgende artikel over dokter A.P.M. Bakkeren. Het artikel werd geschreven door Robert Das.

‘Een huisarts is geen wonderdokter’

Nootdorpse huisarts verlaat na 35 jaar zijn praktijk

Nootdorp – Hij herinnert zich nog als de dag van gisteren, dat hij in de winter van 1950 op zijn motorfiets het dorpje, dat amper 2.000 inwoners kende, binnenreed.

"Ik kwam aangereden op de Veenweg en zag daar het kerkje en wat jongelui op de stijf bevroren sloten schaatesen. Het stelde niet veel voor en ik dacht, tjonge is dit nu Nootdorp? "

De 62-jarige dokter A.P.M. Bakkeren stopt rond de jaarwisseling na bijna 35 jaar met zijn praktijk. In die 35 jaar groeide deze van 1.000 naar 3500 patiënten en heeft hij ruim tweeduizend Nootdorpers op de wereld geholpen. "Ik ben bij ongeveer 1700 de tel kwijt geraakt, maar het zijn er ongetwijfeld meer dan tweeduizend."

Bij toeval was de uit Breda afkomstige, juist afgestudeerde arts in het kleine Nootdorp terecht gekomen. "Na mijn studie, die ik in 1940 was begonnen, moest ik in 1949 de militaire dienst in, ondanks dat de hele lichter van dat jaar vrijstelling kreeg. Alleen artsen, tandartsen en technici werden opgeroepen om te worden uitgezonden naar Indonesië. Gelukkig kreeg ik op het nippertje te horen dat ik niet hoefde, omdat de gevechten waren gestaakt. Ik kreeg een ontzettend saaie kantoorbaan in Den Haag, waarop een bevriende arts mij vroeg of ik zijn praktijk wilde overnemen in Nootdorp. Dat leek me wel wat en ik heb toen van april tot eind december 1950 die praktijk naast mijn militaire kantoorbaan gedaan. Dat betekende 's morgens vroeg een spreekuur, dan gauw op de motor naar Den Haag en tussen de middag en 's avonds bij wat patiënten op huisbezoek. Daarbij reed ik natuurlijk maanden lang de hele dag op de motor tussen Den Haag en Nootdorp heen en weer, maar dat deed ik toen in tien minuten. Stoplichten kenden we nog niet" aldus de Nootdorpse arts.

Wonderdokter

Een arts heeft binnen de samenleving een bijzondere positie. Mensen beschouwen hem als een wonderdokter, die voor elk probleem een oplossing weet. Ook dokter Bakkeren heeft dit heel sterk ervaren tijdens de uitoefening van zijn praktijk.

"Kijk, als arts heb je natuurlijk een zekere mate van gezag. Of je nu wilt of niet, het is gewoon zo. De mensen zijn vaak te gauw geneigd om zonder te vragen iets te accepteren. En ik moet zeggen dat het niet prettig is. Ik heb veel liever dat ze wèl vragen. Het is plezierig als de mensen zich realiseren dat je als arts ook maar een mens bent en fouten maakt. Men heeft een te groot idee van de geneeskunde. De mensen denken nog steeds dat een huisarts een wonderdokter is, maar dat is zeker niet het geval."

"De geneeskunde heeft de afgelopen jaren natuurlijk een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Artsen van nu kunnen zich haast niet voorstellen met hoe weinig anti-biotica en hartmiddelen ik het in mijn beginjaren moest doen. Het was toen behelpen. maar dat is het nu eigenlijk nog steeds. Er worden nog steeds mensen ziek en er gaan er nog steeds dood. Maar

mensen accepteren het tegenwoordig niet meer dat ze ziek zijn. Ze verwachten van een huisarts dat hij hen zo snel mogelijk beter maakt, en dat is moeilijk. Er wordt meer van ons verwacht dan we kunnen."

Mondiger

Een huisarts treedt steeds meer op als een maatschappelijk werker binnen het gezin. Hij wordt betrokken bij het gezin, de kinderen en de problemen thuis. Volgens Bakkeren is het een ontwikkeling van de laatste jaren en hij vindt dat een goede zaak. De patiënt wordt mondiger. Hij durft wat meer over zijn eigen lichaam, kwalen en ook over hetgeen zich thuis afspeelt, te praten. Daardoor wordt het voor een arts vaak eenvoudiger om de oorzaak van een kwaal te achterhalen.

De Nootdorpse arts kijkt als een tevreden man terug op de laatste 35 jaar van zijn leven. "Het is een hartstikke leuk vak. Je maakt de mensen in allerlei omstandigheden mee. Veel mensen komen naar je toe met het idee dat ze aan een ongeneeslijke ziekte lijden, terwijl het maar een niets betekenende ontsteking is."

Juist doordat een arts met zo veel - vaak niet ongevaarlijke - ziekten in aanraking komt, mag worden verondersteld dat hij extra gevaar loopt om een kwaal op te lopen. Bakkeren hierover: "In de afgelopen 35 jaar ben ik precies één keer ziek geweest. Ik heb één keer een griepje gehad en toen ben ik er een paar dagen uit geweest, maar verder heb ik nooit iets gehad. Als arts kom je met zoveel ziekten in aanraking dat je er op laatst immuun voor wordt. Je hebt een veel grotere weerstand. En met een redelijke voorzorg en zindelijkheid loop je echt niet veel risico, hoor."

"Nou moet ik wel zeggen dat ik 'm een keer geknepen heb. Dat was in 1956 toen er een polio-epidemie uitbrak. Daar zijn enorm veel mensen aan overleden, kinderen maar ook volwassenen. Dan denk je wel eens bij jezelf, dat kan mij ook overkomen."

Hobby's

De Nootdorpse huisarts neemt tegen het eind van het jaar afscheid van zijn praktijk. Vlak voor 'oud en nieuw' is hij van plan om te verhuizen naar zijn oorspronkelijke woonplaats Breda. Hij vindt dan eindelijk tijd om al zijn verwaterde hobby's weer eens op te halen. "Ik wil nog een beetje genieten van m'n leven nu het nog kan. Ik ben van plan om dingen te gaan doen die ik graag doe, maar al die jaren niet aan toe gekomen ben. Ik houd ontzettend veel van houtdraaien, lezen en reizen. Ook geschiedenis is een grote hobby van me. Het is in ieder geval iets om mee te beginnen."

De afgelopen maanden heeft assistent J. de Geus zich al dusdanig met de patiënten van dokter Bakkeren vertrouwd gemaakt, dat hij zonder al te veel problemen in januari de praktijk geheel zal kunnen overnemen. Bakkeren heeft dan net geen 35 jaar volgemaakt. In april 1985 zou dat het geval zijn geweest. "Ja, eens moet je die beslissing nemen en ik vond het nu een mooie tijd om te stoppen."

Het krantenknipsel ontvingen we via de heer Aad Reijgersberg, voor velen geen onbekende en destijds naaste buur van dokter Bakkeren en zijn gezin. Hij schreef daar de volgende brief bij:

Dokter A.P .M. Bakkeren, geboren op 13 april 1922 en overleden op 9 december 2001 te Breda is in april 1950 apothekhoudend huisarts in Nootdorp geworden.

In december 1984 heeft hij zijn apotheek overgedaan aan apotheker C. Ciriacescu en zijn huisartsenpraktijk aan Dokter J. de Geus en Dokter J. de Geus-v.d. Huizen.

Dokter Bakkeren is 20 jaar lang de enige apothekhoudend huisarts geweest in een snel groeiend Nootdorp. Gedurende zijn praktijkjaren heeft hij meer dan 2000 Nootdorpers op de wereld helpen zetten.

Gedurende de volle 35 jaar heeft hij EHBO cursussen in Nootdorp gegeven. Ruim 25 jaar was hij als arts betrokken bij de bloedafname-avonden van het Rode Kruis in Nootdorp. Wekelijks hield hij consultatieburo voor pasgeboren baby's. Gedurende de volledige 35 jaar was hij Gemeentearts en Schouwarts.

Naast zijn werkzaamheden als arts heeft hij samen met de Heer A. van de Goes 'Manege De Molenkant' aan de Oudeweg te Nootdorp opgericht. Ook was hij erelid en sponsor van de Nootdorpse Harmonie.

Dokter Bakkeren was een arts die zeer betrokken was bij zijn patiënten en die veel heeft betekend voor de Nootdorpse samenleving.

Zou het niet mooi zijn om een straat, plein of pad naar hem te vernoemen?

Volgens Aad Reijgersberg heeft dokter Bakkeren zijn straat meer dan verdiend. Tot op heden is er echter (nog) geen straat naar de dokter vernoemd. Een goed idee om mee te nemen in de straatnamen-commissie van de gemeente Pijnacker-Nootdorp!

Schilderij Maria van Oosterwijk

In mei van dit jaar was er een zeldzame gelegenheid om een Vanitas-schilderij van Maria van Oosterwijk (1630-1693) te bewonderen. Het schilderij werd te koop aangeboden tijdens een veiling in Duitsland. Het betrof één van de twee Vanitasschilderijen die door de in Nootdorp geboren schilderes uit de Gouden Eeuw zijn gemaakt. Eén van die twee is te zien in het Kunsthistorisches Museum in Wenen. Het schilderij waar het hier om ging, was slechts éénmaal geëxposeerd in het Städtisches Museum in Osnabrück in 1948. Het behoorde tot de particuliere verzameling van de familie Schoeller.

Het kleurrijke schilderij bezit een overdaad aan symbolische voorwerpen die de kijker voorhoudt dat hoe mooi alles ook is, het leven kort van duur is. In dit schilderij is ook de theologische achtergrond van de schilderes te zien.

Bij de aanvang van de veiling op 21 mei 2005 was de inzetwaarde van dit bijzondere schilderij getaxeerd op € 60.000,-. Er bleek veel belangstelling. Toen de veilinghamer aftikte kon een kunstverzamelaar voor een bedrag van € 262.000,- zich de nieuwe eigenaar noemen.

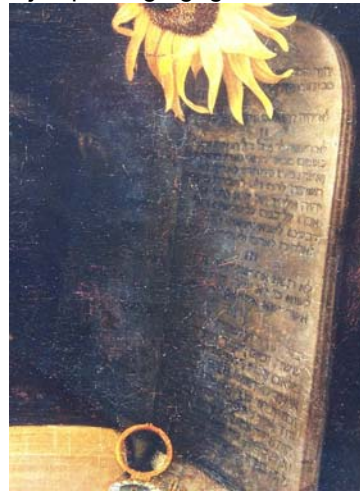

Maria van Oosterwijk bouwde tijdens haar werkzame periode tussen 1660 en 1693 als kunstschilderes internationale faam op. Zij schilderde voornamelijk bloemstillevens. In haar tijd behoorde zij tot een van de duurst betaalde schilders van Holland. Momenteel zijn er nog ongeveer dertig schilderijen van haar hand bekend. Een groot deel daarvan is in particuliere handen.

Het kleurrijke schilderij is 82 cm hoog en 105 breed en is rechtsonder gesigneerd. Het is niet gedateerd maar het is geschilderd tussen 1660 en 1665. Het bezit een overdaad aan symbolische voorwerpen die de kijker voorhoudt dat hoe mooi alles ook is, het leven kort van duur is.

Dat de schilderijen van Maria van Oosterwijk en de daarop afgebeelde voorwerpen of bloemen veelal een symbolische of religieuze betekenis hebben, was bekend. In heel veel schilderijen uit de 17^e eeuw is die symboliek zichtbaar. De bijzondere kunst-historische waarde van dit schilderij is dat de

symboliek direct aan passages uit het Oude en Nieuwe Testament zijn gekoppeld. Dat heeft de schilderes gedaan door op de geschilderde brief zeventien elementen te noemen die op het schilderij te zien zijn. Bij elk element is een verwijzing naar een bijbelpassage gegeven.

De technische uitvoering van het schilderij is buitengewoon hoog. Niet alleen is de tekst van de brief uitstekend te lezen, maar ook bijvoorbeeld de twee Stenen Tafelen aan de rechter kant geven bevatten in foutloos Hebreeuws de tien geboden volgens de tekst van Exodus 20:2-;

De voorwerpen zijn tot in het kleinste detail heel precies uitgewerkt.

Het zilveren juwelenkistje aan de linkerkant is rijk geornamenteerd. Het bevat op de smalle zijde een voorstelling van Adam en Eva bij de boom der Wijsheid, omringd door dieren in het aardparadijs. Op de brede voorzijde aan de linkerkant staat een afbeelding van de Jezus in de kribbe, met knielende figuren ernaast. Rechts op de voorzijde is de kruisdood van Christus afgebeeld. In het kistje bevinden zich aan de linkerzijde in een apart ringvakje twee identieke ringen. Elke ring heeft een donkere, glimmende steen, gezet in goud. De zetting is aan de lange kant versierd met zeven zwarte knopjes.

In het juwelenkistje bevinden zich verder een parelsnoer, een gouden kommetje en ongeveer 10 munten en penningen. Een van de penningen achterin het juwelenkistje verdient de aandacht. Het is een penning voorzien van een oogje met ringetje

met op het zichtbare deel een opschrift: "HENR * D * G * PRIN". Het blijkt een beloningspenning te zijn uit 1631. Het volledige opschrift luidt: FREDERHENDR*D*G*PRINCEPS*AURIAC*COM*N ASS; en uitgeschreven: FREDERICUS HENRICUS, Dei Gratia PRINCEPS AURIACae, COMES NASSauiae (vertaald: Frederik Hendrik, door Gods genade prins van Oranje, graaf van Nassau). Zo'n penning werd geschonken door de prins zelf of door de Staten van Holland.

Onderaan het schilderij is een gouden medaillon te zien waaraan een parel hangt. Op het medaillon is een geschilderd vrouwenportret zichtbaar. De rand van het medaillon is versierd met een kabelmotief. Tussen die rand en het portret zijn acht vierkant geslepen edelstenen bevestigd. Het portretje is een miniatuur zelfportret van Maria van Oosterwijck. Dit getuigde niet alleen van buitengewoon vakmanschap. Maria van Oosterwijck en enkele andere schilders deden dit wel meer. Het was ook een middel om het schilderij op een unieke manier te signeren. Het gebeurde nogal eens dat louche handelaars een naam overschilderden met een andere naam als dat de prijs van het schilderij zou verhogen.

Genealogie

Computergenealogen willen stop stamboomfraude
De afdeling Computergenealogie van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) overweegt een kort geding aan te spannen tegen de Stichting Genealogie Nederland of haar enige bestuurslid W.L. Pince van der Aa.

Al weer enige weken is de inmiddels welbekende stamboomzwendelaar weer in ons land actief. Eind vorig jaar werd de man in kwestie in België nog veroordeeld tot één jaar cel en 5.000 euro boete. Niet voldoende blijktbaar. Ook in ons land is de man al eerder veroordeeld geweest.

Het fenomeen heeft overigens al behoorlijk wat publiciteit opgeleverd. In genealogische nieuwsgroepen, sites van verenigingen, de media en inmiddels ook al radio en televisie hebben er melding van gemaakt.

Gedupeerden kunnen zich wenden tot het secretariaat van de afdeling Computergenealogie, mr. Willem van Winterswijk, bereikbaar via vice-secretaris@computergenealogie.ngv.nl.

Van de penningmeester

Voor diegene die de contributie (€ 12,50) voor het jaar 2004 nog steeds niet betaald hebben het verzoek dit zo spoedig mogelijk over te maken op bankrekening nummer 1373.59.675, ten name van Noitdorpsche Historiën te Nootdorp.

Voor informatie kunt u de penningmeester bellen. De contributie voor 2005 is vastgesteld op € 15,00.

Correcties

Naar aanleiding van het interview met Marie Zonderop-Jongste, dochter van de 'laatste' molenaar, ontving de redactie een kort briefje van molenaar Tinus Verwijmeren. In het interview stond een aantal onjuistheden. De redactie dankt Tinus voor zijn opmerkzaamheid.

Giften

Bij beschikking van de Inspecteur van de Belastingdienst - dossiernummer 23347, dd. 30 juli 2004 - is besloten om de Vereniging Noitdorpsche Historiën aan te merken als instelling zoals bedoeld in artikel 24, lid 4 van de successiewet 1956.

Dit betekent dat giften gedaan aan de Vereniging aftrekbaar zijn in uw aangifte Inkomstenbelasting. Hiervoor gelden natuurlijk een aantal regels. Zie voor de meest actuele regels de site van de belastingdienst.

Het bankrekeningnummer van de vereniging is: 1373.59.675 ten name van Noitdorpsche Historiën te Nootdorp. Vermeld er wel bij dat het om een gift gaat!

Agenda

14 november: uitreiking eerste boek uitgave Noitdorpers II aan oud-burgemeester Winkel

Voorzitter	Secretaris	Penningmeester
Henk Rolvink Fontein kruid 23 2631 DT Nootdorp tel.: 015 310 8117	Ron Schenk a.i. Lisdodde 8 2631 DJ Nootdorp tel.: 015 310 1991	Ruud Staal Sytwinde 185 2631 GZ Nootdorp Tel.: 015 310 6037

www.noitdorpsche-historien.nl

Colofon: ISSN 1570-1662

Uitgave van de Vereniging Noitdorpsche Historiën
Redactieadres: Populierenlaan 28, 2631 HX Nootdorp.

Samenstelling en redactie:

Gerry Buursink, Henk Rolvink, Ninon Vis

Verschijsing

De Nieuwsbrief verschijnt éénmaal per kwartaal.

Verspreiding

Leden van de Vereniging Noitdorpsche Historiën ontvangen de Nieuwsbrief gratis. Niet-leden betalen € 2,50 per nummer.

Contributie

De contributie bedraagt minimaal € 15,00 per jaar.

Rekeningnummer: 1373.59.675.

De Vereniging is ingeschreven in het Verenigingsregister van de Kamer van Koophandel Haaglanden te Delft onder nummer 271.971.110.

De statuten zijn vastgelegd in notariële akte op 28 februari 2001.

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.